

KITAP TAHLİLİ

Prof. Dr. Necmeddin M. BERKİN

«Dr. iur. *Hans Ulrich Walder - Bohner*, İsviçrenin Zürich Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Profesör. Yardımcıları: Dr. iur. *isaak Meier*; Dr. iur. *Rudolf Ottomann* ve lic. iur. *Gregor Wiget*. Der Neue Zürcher Zivilprozess (Yeni Zürich Hukuk Yargılama Usulü).

Bilindiđi gibi, son yıllarda, modern memleketlerin hemen hepsinde ve bu arada İsviçrede hukuk adaletini ve mahkemelerin buna yönelik faaliyetlerini günün koşullarında ve yaşam ilişkilerinde görülen değişikliklere uygun olarak yürütmek maksadıyla medenî usul hukuku alanında t dil teklifleri getirilmekte ve bunlar genç hukuk lara çalışma konuları teşkil etmektedir. Böylece, bir yandan mevzuatta önemli bazı modifikasyonlar meydana gelirken, buna muvazi olarak, hukuk lar, yeni eserler ortaya koymaktadırlar. İsviçrede, bunlara örnek olmak üzere, *Hans Straeuli* ile *Georg Messmer* ve *Felix Wiget*'in hazırladıkları 1976 tarihli Zürich Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu şerhini; esaslı bir revizyona t bi tutulan Adalet Teřkil t Kanununu (Gerichtsverfassungsgesetz) ve bu alandaki çalışmaları ve *Max Kummer* tarafından kaleme alınmış olan Medenî Usul Hukukunun Esasları (Grundriss des Zivilprozessrechtes) adlı eseri göstermek mümkündür. Würzburg ve Gen ve Hukuk Fakültelerinde medenî usul hukuku derslerini veren Profesör Dr. *J. Habscheid*'in 1975 yılında yayınladığı «Droit Judiciaire Priv  Suisse» adlı eserinin de bu yoldaki çalışmalara İsviçrenin pozitif hukuku açısından

olduğu kadar mukayeseli medenî usul hukukuna getirdiği katkıları yönünden burada zikredilmesi lâzımdır (*).

İşte, değerli meslekdaşımız Zürich Üniversitesinin genç öğretim üyelerinden Prof. Dr. iur. *Hans Ulrich Walder*'in başkanlığında hazırlanmış olan «Yeni Zürich Hukuk Yargılama Usulü» kitabı da (Der Neue Zürcher Zivilprozess) bu tür çalışmaların ilgi çekici ve literatürü zenginleştiren dizisinin hâlen bir sonuncusunu teşkil etmektedir. Eserin yazarları bu kitaba büyük bir tevazu ile her ne kadar bir el kitabı (ein Handbuch) demişlerse de, gerçekte kitap, kapsadığı çeşitli usul hukuku meselelerini ve klasikleşmiş veya yenilik getiren usulî bilgileri ele alışı ve çözüme götürüşü şekli itibarile bir el kitabından çok ileri bir hüviyet arz etmektedir. Kitapta mevcut İsviçre usul literatürünün etraflı bir tarzda yansıtılması ve meselelerin çözümünde ve açıklığa kavuşturulmasında Federal Mahkemenin ilke kararlarının büyük önem taşıyan gerekçelerinden her vesile ile faydalanılmış olması, bu hususu kanıtlamaktadır.

Kitapta, medenî usul hukuku meselelerine hakkile nüfuz edilerek tereddüt yaratan noktaların açıklığa kavuşturulması başarılmış ve bu suretle öğrenimin de kolaylaştırılması sağlanmıştır.

Sirasile konuya genel bir giriş yapıldıktan ve medenî usul ile medenî usul hukuku kavramları bilimsel olarak açıklığa kavuşturulduktan ve bunların kaynaklarına inildikten, konfederasyon ile kanton usul hukukları arasındaki ilişkilere değinildikten ve özellikle Zürich Kantonu medenî usul hukukunun tarihî gelişimi anlatıldıktan sonra, 1) Mahkemelere; 2) Taraflara; 3) Usul hukukunun temel kurallarına; 4) Delillere; 5) Hakkın korunmasına ilişkin bağımsız nitelikteki problemlere; 6) İlk derecedeki usulî muameleler silsilesine; 7) Kanun yollarına ve nihayet 8) Tahkim yoluna değinen sekiz bölümden oluşan ve ayrıca son bir dokuzuncu bölümde kanton hukukuna ilişkin cebri icra (kantonalrechtliche Zwangsvollstreckung) hakkında gerçekten ilgi çekici bilgiler verilen ve bunlardan başka ilâve edilen bir son kısımda 1 Ocak 1977 tarihinin esas tutulduğu yeni usul kanununun yürür-

(*) Bu eser hakkındaki tanıtma yazımız için, bkz. Annales de la Faculté de Droit D'Istanbul, 1976, No. 39/1975-6, shf. 345 vd.

lük tarihi ve bununla ilgili geçici hükümlerin anlatıldığı ve hemen her noktanın açıklığa kavuşturulmak istendiği bu kitabın sâdece İsviçre hukukçuları için değil, İsviçre Hukuku ile hukuk karşılaştırması yapan yabancı memleket hukukçuları için de çok yararlı olacağına inanıyoruz.